

vek zmerom lahko svoje dvome in zato ne pride, vsaj do srečnega konca ne pride lahko.

Mi pa po tem takem tudi iz vsega srca želimo, da ne sklenó posehmal naši kmetje nobene pogodbe drugače, kakor slovenski. Vsem tožbam še zavoljo tega sicer ne bode konec, saj se tudi Nemci pri svojih nemških pismih, ki jih imajo že dolgo, ne ubranijo vseh tožeb, ali nepotrebnih, dragih tožeb bode veliko manj v prvem hipu, ko se bodo pri nas vse pogodbe sklepale slovenski.

Kar pa tudi ni brez pomena, kričatev, kakor so med nami nemški ali še bolj nemškutarski notarji in njih pisarji, bode po času čedalje manj in življenje postane nam zopet mirno: Slovenec bo, kar dosehmal ni, svoj gospodar na svoji zemlji.

O naši enakopravnosti.

Braslovče, konec januarja 1886.

Kako da se jezikovna ednakopravnost pod Taffejevo vlado praktično izjavlja, kaže med drugimi tudi ta-le razsodba:

Na ponovljena zahtevanja krajnega šolskega sveta v Braslovčah, naj se mu vsi ukazi od strani okrajnega šolskega sveta na Vranskem izdajajo v slovenskem jeziku, izdal je ta razsodbo od dne 26. nov. 1884, broj 193, ki naklada krajnemu šolskemu svetu dolžnost, da mora sprejemati in stvarno reševati vse razpise, ki mu dojdejo od okrajnega šolskega sveta v nemškem jeziku, naj se že potlej objavljajo v taistih ukazih c. kr. deželnega šolskega sveta, ali pa naredbe, ki izhajajo iz lastne inicijative okraj. šolskega sveta. Zoper to razsodbo vložil se je priziv na c. k. deželni šolski svet v Gradcu; v njem se je zahtevalo, da se vniči razsodbo s prvega mesta ter primora okraj. šolski svet na Vranskem na to, da občeje s krajnim šolskim svetom v Braslovčah v vseh rečeh in izključljivo v slovenskem jeziku. Pri utemeljevanji priziva se je povdarjalo vzlasti, da vsi člani krajnega šolskega sveta, razven veronaučnega učitelja, nadučitelja in krajnega šolskega nadzornika ne umejo prav nič nemški, temveč da umejo le slovenski kot materni jezik, da nobena postava ne določuje, da bi morali udje krajnega šolskega sveta umeti ukaze višjih oblasti, marveč da član LXX. državnih osnovnih postav priznava ednakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in v javnem življenju. Ako člani krajnega šolskega sveta ne umejo nemški, pa jim tega znanja tudi nobena postava ne nalaga, smelo bi se uže po naravnem pravu — ako nam v resnici nedostaja pozitivnih zakonov — zahtevati, da občeje višje oblastvo s podredjenimi mu oblastvi v taistem jeziku, kateri je tem znan, inace se oblastva sama med seboj ne razumejo in kaj

je temu posledica, kakor da se mora uradovanje nehati.

Sicer so pa oblastva vstvarjena zavoljo ljudstva, a ne ljudstvo zavoljo oblastev, v tej doslednosti zapopadena je tudi dolžnost višjih oblastev, znati in rabiti jezik, s katerim se doseže sporazumljenje z nižjo oblastjo in ljudstvom. —

Tako utemeljeni priziv pa je visoki c. k. deželni šolski svet v Gradcu z razsodbo od dne 13. avgusta 1885, broj 3249 zavrzel z utemeljevanjem, da se od ene strani morajo krajni šolski sveti brezpogojno smatrati za dolžne, sprejemati in reševati vse spise, ki so jim od okrajnega šolskega sveta došli, to pa z ozirom na postavno, določeno razmirje sploh, po katerem so krajni šolski sveti podredjeni okrajnim šolskim svetom; od druge strani pa, da se mora zahtevanje, naj se okrajni šolski svet v občevanju s krajnim šolskim svetom poslužuje izključljivo le slovenskega jezika značiti kot postavno popolnem neutemeljeno, ker se iz nobenega postavnega predpisa ne more izvajati dolžnost okrajnega šolskega sveta, da se poslužuje slovenskega jezika v uradnem poslovanju krajnim šolskim svetom, ki se mu podrejuje. Ta razsodba toraj označuje, kako se Slovencem meri, kako se v zgola slovenskih okrajih južnostajerskih tolmači narodna ravnopravnost Slovencev. O tej originalnej razsodbi in njeni plitvi argumentaciji, bilo bi mnogo pisati, a ker je kritikovati, kadar gre za slovensko reč, nevarno, naj si častiti bralec sam napravi komentar.

Prosim pa častite gospode slovenske poslance, naj si tudi navedeno razsodbo zapomnijo in delajo na odličnem mestu v to, da izostanejo nam takošnje razsodbe v bodoče in da ne bo nam za vsako trohico narodne ravnopravnosti treba tolikošnjega brezprimernega prizadevanja. Pač ni treba, da se nam pot pri rabi domačega jezika po oblastvih samih v toliki meri ovira, marveč le olajša. —n.

Gospodarske stvari.

Kako na Angležkem teleta vzrejajo.

Mnogo je pri nas kmetovalcev, ki mislijo, da je njihov dobiček toliko večji, kolikor prej mlada teleta izpod doječe krave spravijo. V Angleških mlekarijah pa imajo o tej stvari vse druge misli, da si tudi je mleko, kakor znano, mnogo dražje, kakor pri nas. Zato mislimo, da bode naše častite bralce zanimalo, ako jim povemo, kako na Angležkem mlada teleta vzrejajo.

Samo v malo gospodarstvih, v katerih se izključljivo le z mlekarstvom pečajo, se teleta